

L'escut de Granollers

(Escrut per al Nové
Volum de LA GRALLA)

No sé si en el present volum hi haurà qui parli de la prehistòria granollerina. Si no fos així, per a mi serà l'honor d'omplir aquest buit que indubtablement es deixaria sentir. Aquí va, doncs, el fruit de les meves nits en vetlla i cremor de celles i regirament d'arxius.

Granollers en els temps prehistòrics, en aquells temps que no estaven per històries i les targetes postals eren lloses de vint quilos, no era Granollers. Granollers no començà a ésser Granollers fins que el batejaren. Això no vol dir que Granollers no existís. Granollers existia; però ningú no sabia com es deia. És per això que els pagesos prehistòrics que ja venien a mercat li deien al mosso, el dimecres a la nit: — *A la jura tita rule*, que en el llenguatge prehistòric vol dir: — Enganxa el cavall, carrega la vedella, els ous i els pollastres i anem a vendre'ls allà.

Fixeu vos bé: «allà». És a dir, a un lloc indefinit; a un lloc sense nom; això és (i que el senyor Canal ens guardi de mentir), a Granollers.

D'aquí vingué la necessitat de batejar el nostre poble, perquè els pagesos prehistòrics sabessin on anaven a vendre els ous, on pagaven arbitris i on els llogaven les gàbies pels garrins.

Però llavors començaren els treballs. Com carai es diria Granollers? No li trobaven cap nom que li escaigués. Les forces vives es reuniren un sens fi de vegades, però sempre fou en va. Granollers no es trobava en el cas de Canovelles, quin nom li pervé dels molts cans que hi pululaven, ni en el de Caldes, per les seves aigües, ni en el de Cardedeu, pels seus «borregos». Granollers no tenia res d'això.

Molts historiadors abans d'un servidor, han llurats moltes batalles i fins s'han dit cosotes de les famílies llurs, volent fer prevaldre el seu estudi etimològic. Els uns diuen que Granollers es diu així, perquè fou un mercat de grans, especialment de blat. Ja s'hi cremen, ja, però van errats. El nom d'una població sempre està en relació directa amb les figures o símbols que campegen en el seu es-

cut. Per tant, jo refuto aquella afirmació i dic que si allò fos cert, en el nostre escut hi veuríem un sac de blat o bé un parell de llonguets recuits.

Altres asseguren que era terra de gralles i fins n'hi ha que diuen de granotes. Mentida, tot mentida

Jo vaig a descobrir la veritat, tota la veritat i res més que la veritat.

En un d'aquells dijous prehistòrics, el carrer de Sant Roc anava de gom a gom. En mig d'aquella gent atrafegada, s'hi veia un jove alt i ben plantat, que anava de parada en parada amb un bloc de pedretes a la mà i bromejava amb les pàgones joves. Totes se l'estimaven i reien les seves facècies. Era l'Oña d'aquells temps. El nostre home, però, no estava gaire de «filis». Un granot inoportú li havia sortit sota el braç i li feia veure les estrelles. Per això totes aquelles pagesetes li dedicaven els seus millors somriures i feien vots perquè el granot es rebentés d'una vegada i el cobrador d'arbitris fos tan «charmant» com sempre. Ho sentien més, pobretes!

El dijous següent el minyó arribà amb la cara riallera. El gra havia desaparegut. Tornava a ésser el de sempre. I amb gran satisfacció ensenyava el sota l'eixella i deia: — Veieu, el gra no hi és. Aquesta frase s'anà repetint entre les venedores i va voltar el mercat un sens fi de vegades. I el «gra no hi és» per aquí, el «gra no hi és» per allà, fou un fet que el Granollers d'avui acabava d'ésser batejat.

Algun incrèdul em dirà que això del gra sota l'eixella no té cap relació amb l'escut de Granollers. Que no? Ara ho veuran.

A tot arreu ja es parlava del Gra-no-hi-és i dels seus mercats i de la festa major i etc., etc., i pertant, el nom s'havia de reflectir en el seu escut. Així va decidir-ho el Municipi, i el Comella d'aquells temps que fou encarregat d'escupir-lo, les passava negres. Tantmateix era de molt mal gust posar un gra a punt de rebentar en un escut! Hauria semblat un anunci del «Diacalon!» Com fer-ho? Sortosament aquell xicot era llest i rumiant, rumiant, trobà la solució. El cobrador d'arbitris havia tingut un gra, veritat? Si. Un gra sota l'eixella, veritat? Si. Per tant, un «golondrino», veritat? Si. Dones ja està. Posaria un parell de «golondrinos» a l'escut i quedaria bé amb l'estètica i amb l'origen veritable del nom de Granollers.

I així ho feu i encara no ha cobrat la factura.

DLXXII

Poques, poquíssimes vegades, l'artista assoleix la veritable expressió del sentit tràgic de la vida. En les mateixes tragèdies clàssiques, manca, manca vegada, el concepte clar, íntim del, tràgic, substituïble, en la major part d'ocasions, per símbols o imatges que, concebudes genialment, faciliten la penetració de l'espectador al moll espiritual del drama.

La musa popular arriba molt més i amb més vigoria al sentiment de la tragèdia. Hom diria que la pot palpar en aquells detalls o espurnes del dolor condensades en una estrofa, una paraula, una melodia. L'anecdota popular és la deu profunda on es pot copsar tot l'encís i emoció del drama espiritual dels pobles. El laconisme de la parla vulgar compendia, per dir-ho així, tot l'artifici d'una tragèdia clàssica.

Hom s'extasia en faç de la profunditat d'aquella anècdota revolucionària atribuïda a una mare a la qual la guillotina arrepassà dos dels seus fills, suspectes de reaccionaris. Folla de dolor, ferida en el més íntim, aquella dona assistia al descapellament del temps per a copsar l'encís de l'hora de la venjança. I aquesta arribà: fou el 9 de thermidor, quan Robespierre pujà al catafalc, el bascularen sota la guillotina i en un tancar i obrir d'ulls el cap de l'omnipotent rodà a la cistella. *Bis! bis! bis!...* udolà aquella mare, en un embogiment del seu dolor i de la seva joia.

L'anècdota arriba aquí al viu de la llaga; hom posseeix, en el laconisme d'aquell *bis* udolant, el sentit tràgic en tota la seva plenitud.

El director del film «Ana Karenina» i Greta Garbo, Frederich March i tots els que intervenen en el film, no han arribat mai ni a la idea tan sols del que era el sentit tràgic de la vida, que tan justament tenia Tolstoi.

L'ALTRE

DISTINGIU VOS vestint a

SASTRERIA MODEL

Dr. Robert, 30 - Granollers - Telèf. 268

VISITEU APARADORS

SASTRERIA MODEL

Sempre creacions! Dr. Robert, 30 - Tel 268